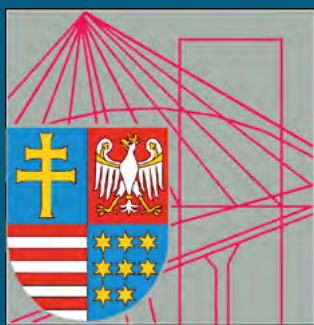

Biuletyn Świętokrzyski

Nr 4 (70) grudzień 2023 ISSN 1896-8562

Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

DPS w Przepiórowie

Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego
- str. 2

Wylotówka z Kielc z opóźnieniami
- str. 13

Spotkania integracyjne
- str. 22

SPOKOJNYCH I RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA,

WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU
ORAZ SPEŁNIENIA W ŻYCIU OSOBISTYM I ZAWODOWYM,

W IMIENIU OKRĘGOWEJ RADY,

ŻYCZY
PRZEWODNICZĄCA
EWA SKIBA

Boże Narodzenie oczami dziecka

Świąteczny konkurs Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa rozstrzygnięty

Decyzją Jury Konkursowego oceniającego prace plastyczne „Kartka świąteczna na Boże Narodzenie 2023 r.” zostali nagrodzeni i wyróżnieni autorzy prac w poszczególnych kategoriach wiekowych:

I miejsce – Michalina Bąba

II miejsce – Julia Paplińska

Nagrodzone prace zostaną wykorzystane jako kartki świąteczne ŚOIIB, które roześlemy do zaprzyjaźnionych instytucji i urzędów. Dziękujemy autorom wszystkich nadesłanych prac. Można je obejrzeć na stronie internetowej Izby: swk.piib.org.pl.

Kategoria I – od 3 do 6 roku życia

I miejsce

Helena Gawęcka

II miejsce

Amelia Walas

III miejsce

Maria Szwagierczak

Wyróżnienie:

Barbara Barańska

Kategoria II – od 7 do 10 roku życia

I miejsce

Julia Piskorz

I miejsce

Jonasz Wysokiński

II miejsce

Igor Sikora

III miejsce

Aleksandra Gadecka

Wyróżnienia:

Blanka Walas

Melania Kościńska

Kategoria III – od 11 do 15 roku życia

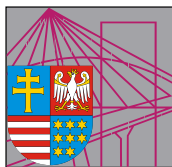
Michalina Bąba

Helena Gawęcka

Jonasz Wysokiński

**ŚWIĘTOKRZYSKA
OKRĘGOWA
IZBA
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA**

**Świętokrzyska Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa**

25- 304 Kielce, ul. Leonarda 18
tel. 41 344 94 13, fax. 41 344 63 82
www.swk.piib.org.pl
swk@piib.org.pl

**Przewodnicząca Okręgowej Rady
Ewa Skiba**

**Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności
Zawodowej Koordynator
Dariusz Adamek**

**Przewodniczący Okręgowej Komisji
Kwalifikacyjnej
Jacek Ślusarczyk**

**Przewodniczący Okręgowej Komisji
Rewizyjnej
Adam Muszyński**

**Przewodniczący Okręgowego Sądu
Dyscyplinarnego
Grzegorz Adamus**

**Biurowisko czynne w godzinach
poniedziałki – piątki 8.00 – 16.00
Dyrektor Biura Wiesława Sobańska**

Dyżury

Członkowie Prezydium
(dyżury pokój 201)
Ewa Skiba – poniedziałki 12.00 – 14.00
środy 12.00 – 14.00
Ewa Maruszak – środy 14.00 – 16.00
Danuta Jamrozik-Szymkiewicz –
wtorki 12.00 – 14.00
czwartki – 12.00 – 14.00
Bożena Nowińska
- pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca
11.00 – 15.00
Komisja Kwalifikacyjna
Jacek Ślusarczyk – poniedziałki 10.00 – 12.00
(dyżury pokój 209)
Andrzej Pieniążek –
w drugi, trzeci i czwarty czwartek miesiąca
12.00 – 14.00
(dyżury pokój 209)
Elżbieta Chociaj – wtorki i czwartki
12.30 – 14.30 (dyżury pokój 212)
Zespół Orzekający OKK ds. interpretacji
zakresów uprawnień budowlanych
Edmund Pieniążek – poniedziałki
12.00 – 14.00, czwartki 12.00 – 14.00
(dyżury pokój 212)
adwokat Anna Jaworska – Dąbrowska
poniedziałki 12.00 – 14.00
czwartki 12.00 – 14.00
(dyżury pokój 207)
Zespół Okręgowej Rady ds. interpretacji
przepisów
Edmund Pieniążek – pierwszy i trzeci wtorek
miesiąca 12.00 – 14.00
(dyżury pokój 212)
adwokat Anna Jaworska – Dąbrowska
- pierwszy i trzeci wtorek miesiąca
12.00 – 14.00 (dyżury pokój 207)

Drogie Koleżanki i drodzy Koledzy

Mijający rok to miesiące aktywnej pracy naszego samorządu. ŚOIIB była współorganizatorem wielu konferencji, seminariów i porad. Byliśmy obecni także podczas najważniejszych wydarzeń organizowanych w regionie świętokrzyskim. Serdecznie dziękuję za Waszą pracę i zaangażowanie. Zachęcam do dalszej aktywnej działalności na rzecz naszego samorządu.

Przed nami kolejne wyzwania. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszego środowiska, przyłączamy się do apelu PIIB o utworzenie Ministerstwa Budownictwa. Środowisko budowlane reprezentowane przez ponad 120 tysięcy inżynierów stanowi zbyt ważną gałąź polskiej gospodarki, aby pozwolić na marginalizację naszych potrzeb.

Utworzenie Ministerstwa Budownictwa jest konieczne w celu uporządkowania obecnego chaosu prawnego oraz jasnego i przejrzystego procedowania wymaganych zmian legislacyjnych. Ma to szczególne znaczenie w obliczu cyfryzacji, wzrostu cen produkcji, kryzysu mieszkaniowego oraz innych wyzwań stojących przed branżą budowlaną.

To my jako przedstawiciele samorządu zawodowego najlepiej znamy potrzeby, problemy i potrafimy wskazać konkretne rozwiązania.

Postulat utworzenia ministerstwa dedykowanego branży budowlanej zyskał poparcie przedstawicieli środowiska naukowego polskich uczelni technicznych. Jestem pełna wiary, że apel naszego środowiska spotka się również ze zrozumieniem władz krajowych.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzę zdrowia i pogody ducha oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku dla Was i Waszych Najbliższych.

*Ewa Skiba
Przewodnicząca Okręgowej Rady*

Biuletyn Świętokrzyski

Rada Programowa: Ewa Skiba – przewodnicząca, Ewa Maruszak, Wiesława Czech-Morawska, Bożena Nowińska, Rafał Ślusarski, Grzegorz Świt.

Korespondencję, uwagi, propozycje tematów prosimy kierować do sekretariatu Izby. Publikowane artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich autorów. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji publikowanych tekstów. Informujemy, że nie zwracamy materiałów niezamówionych. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może się odbywać wyłącznie za zgodą Redakcji.

Wydawca: Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.
Reklamy i ogłoszenia przyjmuje Biuro Izby, tel. 41-344-94-13.

Projekt graficzny i skład: Arkadiusz Kania

Druk: Agencja reklamowa IMPULS

Redaktor naczelna: Iwona Tamiołło

Przygotowanie i opracowanie materiałów: Iwona Tamiołło, Aneta Marciniak

Korekta: Magdalena Pawłowska

ISSN: 1896-8562

Kalendarium wydarzeń

15-17 września

Międzynarodowe wydarzenie kosmiczne łączące zawody łazików marsjańskich z pokazami naukowo-technologicznymi European Rover Challenge odbyło się w Kielcach. W wydarzeniu, którego współorganizatorem była Politechnika Świętokrzyska, uczestniczyli przedstawiciele ŚOIIB.

15-24 września

Odbył się III Festiwal Wiatru Kielce 2023, którego organizatorem było Miasto Kielce. ŚOIIB podczas festiwalu reprezentowali Skarbnik Danuta Jamrozik-Szymkiewicz i Zbigniew Dusza Członek Okręgowej Rady.

Grzegorz Adamus, Przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, uczestniczył w spotkaniu on-line z przedstawicielami Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, organów nadzoru budowlanego, organizacji branżowych oraz środowiska naukowego.

27 września

Przedstawiciel Okręgowej Rady Zbigniew Dusza uczestniczył w wydarzeniu pn. Regionalne Forum Ekonomiczne Nowa Energia w Kielcach.

29 września

W Starachowicach odbyło się spotkanie integracyjne członków Izby z powiatów skarżyskiego i starachowickiego. Pozostałe spotkania odbyły się w dniach od 30 września do 3 listopada. Fotorelacja na stronach 22-24.

5-6 października

Odbyła się XXIX Konferencja Naukowo-Techniczno-Szkoleniowa Energetyków Regionu Świętokrzyskiego. Uczestniczyły w niej Przewodnicząca Okręgowej Rady Ewa Skiba i dyrektor biura Wiesława Sobańska.

7 października

Ewa Skiba, Przewodnicząca Okręgowej Rady i dyrektor biura Wiesława Sobańska uczestniczyły w uroczystej Gali z okazji Dnia Budowlanych, zorganizowanej przez Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa.

11-13 października

Odbyła się narada członków Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej z przewodniczącymi OSD i Okręgowymi Rzecznikami Odpowiedzialności Zawodowej – Koordynatorami.

6 listopada

Z przyjemnością informujemy, że nasz kolega prof. dr hab. inż. Grzegorz Świt otrzymał akt nominacyjny profesora nauk inżynieryjno-technicznych. Ser-

decznie gratulujemy.

16 listopada

Z okazji 90. urodzin kolegi Edmunda Pieniążka, niezwykle zaangażowanego w pracę naszego samorządu zawodowego, odbyło się uroczyste spotkanie Jubilata

z członkami Okręgowej Rady, przewodniczącymi organów i pracownikami biura. Szacownemu Jubilatowi życzymy dużo zdrowia i kolejnych lat aktywnej działalności.

17 listopada

Odbyło się uroczyste podsumowanie programów prewencyjnych PIP realizowanych przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Kielcach w 2023. W spotkaniu udział wzięła skarbnik Danuta Jamrozik-Szymkiewicz.

Miała miejsce XXV Jubileuszowa Gala Budownictwa zorganizowana przez Śląską Izbę Inżynierów Budownictwa. W uroczystości uczestniczyła Ewa Skiba, Przewodnicząca Okręgowej Rady.

Odbył się pisemny egzamin na uprawnienia budowlane w ramach XLII jesiennej sesji egzaminacyjnej. Przystąpiło do niego 115 osób, pozytywny wynik testu uzyskało 96 osób.

27 listopada

Członkowie Świętokrzyskiej Izby uczestniczyli w wybieczce technicznej na budowę Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar.

zdjęcia: archiwum SOiB, opracowanie: redakcja

Solidne fundamenty dla nowych inwestycji

Centrum Kielc przeżywa obecnie dynamiczny rozwój związany z wieloma nowymi inwestycjami, które kształtują nowoczesny krajobraz naszego miasta. Niestety tereny w samym sercu Kielc generują liczne wyzwania związane z niekorzystnymi warunkami gruntowo-wodnymi, co przekłada się na trudności realizacyjne.

Centrum miasta to tereny o znacznej wartości inwestycyjnej. To tutaj obecnie powstaje wiele nowych obiektów. Nie od dziś wiadomo, że atrakcyjna lokalizacja to niemalże gwarancja zwrotu inwestycji. Dlatego zwykle lepszym rozwiązaniem jest podjęcie działań mających na celu poprawę niekorzystnych warunków gruntowych w śródmieściu, niż przenoszenie inwestycji na obrzeża miasta.

Warunki geologiczne w centrum Kielc

Historycznie przez obecne tereny zlokalizowanych w centrum ulic: Źródtowej, Winnickiej, Bodzentyńskiej, Piotrkowskiej i Silniczej - przepływała rzeka Silnica. Pozostawiło to swoje ślady w postaci występowania m.in. torfów, namulów i pyłów znacznej miąższości oraz wysokiego poziomu wód gruntowych, co uniemożliwia posadowienie bezpośrednie nowych wielopiętrowych budynków, jak również utrudnia realizację kondygnacji podziemnych. Dlatego w celu zapewnienia stabilnych fundamentów nowych konstrukcji, konieczne jest stosowanie specjalistycznych technologii geotechnicznych.

W ostatnich miesiącach wywodząca się z Kielc firma Tergon na zlecenie lokalnych Inwestorów zaprojektowała i wykonała konstrukcje geotechniczne wzmacniające posadowienie oraz umożliwiające realizację kilku nowych przedsięwzięć budowlanych.

Wspornikowe zabezpieczenie wykopu

Jednym z wyzwań, jakiego specjaliści firmy Tergon zdecydowali się podjąć była realizacja posadowienia obiektu mieszkalno-usługowego Apollo Bulvar (inwestor Apolloplast) przy ul. Piotrkowskiej. Dodatkowo budowa parkingu podziemnego poniżej poziomu wód gruntowych dla tej inwestycji determinowała konieczność wykonania szczelnej obudowy wykopu.

– Po dokładnej analizie dostępnej geologii oraz przeprowadzeniu dodatkowych badań uszczegóławiających podjęliśmy decyzję o zaprojektowaniu zabezpieczenia wykopu w postaci palisady siecznej w technologii VdW, tj. kolumn wierconych świdrem ciągłym w osłonie rury obsadowej w rozstawie mniejszym niż średnica kolumn.

Wynikało to z bezpośredniego sąsiedztwa kanału burzowego oraz wysokiego poziomu wód gruntowych, co związane jest z lokalizacją inwestycji w pobliżu rzeki Silnicy. Długość oraz zbrojenie projektowanych kolumn VdW została dobrana w taki sposób, aby zapewnić pracę wspornikową konstrukcji oraz ograniczyć napływ wody grunтовой przez dno wykopu. Znaczne ograniczenie filtracji wody uzyskaliśmy poprzez zlokalizowanie dolnej części palisady w warstwie pyłów, co pozwoliło na rezygnację z wykonania cementowo-gruntowego korka uszczelniającego pod płytą fundamentową. – mówi Łukasz Kozieł, koordynator projektu w firmie Tergon.

Na wspomnianej inwestycji dodatkowym utrudnieniem było ryzyko napływu wody do wnętrza wykopu spod fundamentów sąsiednich budynków zlokalizowanych w ostrej granicy. W celu eliminacji tego ryzyka zastosowana została technologia iniekcji wysokociśnieniowej jet-grouting umożliwiająca szczelne wypełnienie przestrzeni wzdłuż istniejących budynków pod ich fundamentami. W technologii tej w ośrodek grunтовой wtłaczany jest zaczyn cementowy pod ciśnieniem dochodzącym do 500 bar.

Zabezpieczenie wykopu z rozparciem

Firma Tergon wspierała Generalnego Wykonawcę Opara Budownictwo w zakresie specjalistycznych robót geotechnicznych również na budowie przy ulicy Silniczej, gdzie konieczne było posadowienie zbiornika PPOŻ na głębokości -4,5 m.p.p.t. Ze względu na wysoki poziom wód gruntowych ponownie zaprojektowano zabezpie-

czenie wykopu w postaci szczelnej palisady VdW w układzie siecznym. Konstrukcja została dodatkowo wzmocniona po obwodzie oczepem stalowym wraz z rozporami.

Kolejnym przykładem, gdzie zastosowano zabezpieczenie wykopu z rozparciem jest budowa Smart Apart przy ul. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Na budowie tej zrealizowano palisadę z pali CFA, zwieńczoną oczepem stalowym, który wzmocniony został rozporami rurowymi. Rozwiązanie to miało na celu zabezpieczenie budynków sąsiednich znajdujących się w bezpośredniej granicy inwestycji.

Posadowienie budynków

Tereny w centrum Kielc charakteryzujące się słabymi parametrami gruntowymi wymagają wzmocnienia za pomocą specjalistycznych technologii geotechnicznych zapewniających możliwość bezpiecznego posadowienia obiektów. Sytuacja taka wystąpiła na wszystkich wspomnianych powyżej realizacjach, gdzie oprócz zabezpieczeń wykopów firma Tergon dobrała metodę i wykonała posadowienie projektowanych budynków na kolumnach przemieszczniowych FDP. Zastosowanie kolumn FDP zwieńczonych płytą fundamentową gwarantuje pewne posadowienie konstrukcji. Dodatkowo technologia FDP niweluje konieczność utylizacji urobku z wiercenia, poprzez rozpychanie na boki i dogęszczanie gruntu podczas drążenia kolumn.

**Mgr inż.
Łukasz Kozieł,
koordynator
projektu Tergon**

W ostatnim czasie realizujemy coraz więcej prac na terenie Kielc, co pokazuje zwiększenie zapotrzebowania na usługi geotechniczne w naszym mieście. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań, centrum Kielc zyskuje nowe obiekty, które podnoszą prestiż miasta. Geotechnika może zapewnić solidne fundamenty dla nowych inwestycji, które są kluczowe dla rozwoju miasta przekształcając jego tereny w atrakcyjną przestrzeń. Opierając się na szerokim doświadczeniu zdobytym przy realizacjach na terenie całego kraju, śmiało wykonujemy prace dla kolejnych inwestycji trwale wpisując się w fundamenty tkanki urbanistycznej Kielc.

www.tergon.pl

Potrzeba nam rozwiązań na szczeblu ustawodawczym

Z Jadwigą Półtorak-Berus, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Skarżysku-Kamiennej rozmawia Iwona Tamiołło

Jakie są najczęstsze nieprawidłowości stwierdzane przez skarżyski nadzór budowlany?

Największy problem stanowią obiekty nieużytkowane, pustostany, w złym stanie technicznym. W ewidencji takiego budynku jako właściciel często figurują osoby zmarłe, nie ma ustanowionych spadkobierców. Takie nieuregulowane sprawy spadkowe to największa bolączka, myślę, że wszystkich inspektoratów. Taki przykład – dwa lata zajęło nam ustalenie domniemanych spadkobierców nieużytkowanego budynku w złym stanie technicznym. Po przeprowadzeniu postępowania i wydania stosownej decyzji spadkobiercy odwołują się od decyzji, bo nie wiedzieli, że mają majątek. I tak to trwa.

Ustawodawca powinien pomyśleć, jak pomóc organom nadzoru budowlanego znaleźć rozwiązanie w sytuacjach, kiedy stan prawny działki jest uregulowany, ale właściciele nie żyją, a budynek jest w złym stanie technicznym.

Nierzadko takie budynki znajdują się w eksponowanych miejscach na terenie miasta, stanowiąc zagrożenie dla przechodniów.

Obecnie mamy kilka takich sytuacji. Współpracuję z Komendą Straży Pożarnej. Strażacy doraźnie zabezpieczają obiekty. Ale to jest rozwiązanie tymczasowe. Tak, jest to ogromna bolączka.

Udaje się pozytywnie rozwiązać takie problemy?

Tak, ale to wymaga czasu. Przykładem jest ulica Ogrodnicza w Skarżysku-Kamiennej. Po kilku latach i wielu odwołaniach spadkobierców problem został rozwiązany. W tym przypadku byli ustanowieni spadkobiercy, ale przebywali poza granicami Polski i odwoływali się od podjętych decyzji. Budynek był usytuowany przy ulicy i stanowił zagrożenie.

Podobnie budynek przy ulicy Czerwonego Krzyża, będący w opłakanym stanie, do tego zlokalizowany przy przystanku. Po kilku latach udało się ustalić spadkobierców, którzy rozebrali obiekt.

Kilka spraw udało nam się pozytywnie rozwiązać, wymagało to poszukiwań, prowadzenia korespondencji z różnymi instytucjami. Wspieraniem są tu samorządy, które pomagają w ustaleniu poszukiwanych przez nas właścicieli.

Prawodawca powinien pomóc organom nadzoru budowlanego, stwarzając odpowiednie instrumenty umożliwiające rozwiązanie tego problemu.

Jakie, zdaniem inspektora nadzoru budowlanego, instrumenty byłyby pomocne?

Dobrym rozwiązaniem byłoby nałożenie obowiązku zabezpieczenia takiego budynku przez gminę, na terenie której jest zlokalizowany. Gminy mają najwięcej instrumentów pomocnych, aby taki obiekt usunąć lub zabezpieczyć,

aby nie stanowił zagrożenia. Kilka lat temu Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego występował z taką inicjatywą. Niestety w Parlamencie nie uzyskała ona akceptacji. Przeciwnikiem był m.in. Związek Miast Polskich.

Kolejny temat to remonty w budynkach wielorodzinnych.

Tak, mieszkańcy robią remonty w mieszkaniach i zapominają o obowiązujących prawach fizyki, w szczególności o wentylacji. Mamy teraz nowe technologie, które powodują, że mieszkania są dość szczelne. Mieszkańcy zapominają, że jeżeli mają instalację gazową, to muszą mieć dopływ powietrza. Często spotykamy się z tym, że kratki wentylacyjne są zatkane. Jest to duży problem w blokach. W tamtym roku przeprowadziłam ponad 18 postępowań w sprawie nieprawidłowości działania instalacji i wentylacji w lokalach mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych.

Następnym problemem są zmiany układów konstrukcyjnych w budynkach wielorodzinnych. Mieszkańcy dostają pozwolenie na wykonanie robót budowlanych ingerujących w układ konstrukcji budynku, które to roboty mają dać możliwość spełnienia marzeń właściciela lokalu o zmianie układu i aranżacji mieszkania. Zaczynają roboty, a sąsiedzi skarżą się, bo na przykład tynk ze stropu im odpadł. Najczęściej z taką sytuacją mamy do czynienia, kiedy następuje zmiana właściciela lokalu mieszkalnego. Jeżeli ktoś kupuje mieszkanie i robi remont, to według mnie w ścianach konstrukcyjnych nie powinno się wprowadzać żadnych zmian (szczególnie chodzi o budownictwo prefabrykowane). Są też sytuacje, że mieszkańcy nie zgłaszają takich robót, wykonując je bez koniecznych pozwoleń.

Samowole budowlane to nadal nagminne praktyki?

Otrzymujemy wiele skarg, prowadzimy dużo postępowań w sprawie samowoli budowlanych – również tych, które podlegają uproszczonej legalizacji.

Do normalnej legalizacji potrzebna jest decyzja o warunkach zabudowy lub zaświadczenie o zgodności z obowiązującym planem miejscowym (jeśli jest uchwalony). Gmina ma możliwość wyrażenia swojej opinii co do budynku, który już powstał. Natomiast przy uproszczonej legalizacji wymagana jest ekspertyza techniczna i prawo własności, natomiast nie interesuje nas zgodność z planem miejscowym. Nie wiem, czy to jest dobre rozwiązanie. Mamy obecnie taką sytuację, że inwestorka rozbudowała budynek mieszkalny. Udowodniła, że mieszka w nim od 20 lat. Ale nie ma prawa do dysponowania nieruchomością. Działka należała bowiem do jej babci. A po babci jest 18 spadkobierców i okazuje się, że większość z nich nie wyraża zgody na rozbudowę. Sprawa najprawdopodobniej skończy się rozbiórką.

Dalej mamy metalowe budynki gospodarcze i garaże, których dużo jest w otaczającej nas przestrzeni.

Mieszkańcy stawiają je notorycznie bez zgłoszenia, bez pozwolenia. Pytani podczas kontroli twierdzą, że według nich nie jest to budynek, tylko obiekt tymczasowy bez fundamentu. Prawo budowlane mówi nie tylko o takich budynkach z solidnym fundamentem. Zgodnie z przepisami to także jest obiekt budowlany. A na obiekty budowlane albo jest wymagane zgłoszenie, albo pozwolenie. Potem sąsiad na sąsiada skarży i prowadzimy postępowanie.

Jeżeli ktoś dostanie pozwolenie na budowę i wie, że ma powołać kierownika budowy, to ma świadomość, że ta budowa będzie prowadzona zgodnie ze sztuką budowlaną. Ale jeżeli buduje we własnym zakresie bez żadnego nadzoru, to na swoje barki bierze odpowiedzialność za ten obiekt. Tylko czy ma odpowiednią wiedzę i doświadczenie, żeby to wykonać należyście i żeby było bezpiecznie?

Film instruktażowy na YouTube nie wystarczy.

Nie wystarczy. Stwarzanie ludziom możliwości budowy bez nadzoru obiektu budowlanego nie jest dobre w każdym przypadku. Jeżeli ktoś decyduje się na budowę domu do 70 m² p.z. bez nadzoru osoby, która ma stosowne uprawnienia budowlane, to nie jest bezpieczne.

Wszystkie obiekty budowlane powinny być realizowane zgodnie ze sztuką budowlaną, a także pod nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia. Oczywiście pewna grupa obiektów powinna być i jest zwolniona z obowiązku ustanawiania nadzoru (np. małe budynki gospodarcze, garaże czy obiekty tymczasowe), jednak ten katalog nie powinien obejmować obiektów mieszkalnych w tym budynków do 70 m². Nie wiem, dlaczego zwolniono z tego obowiązku tę grupę obiektów, ja bym tego nie zrobiła. Ktoś powie, że przepis nie zabrania, aby kierownik budowy był i nadzorował. Tak, ale za tym stoją dodatkowe koszty. Jak nie ma nakazu, to po co dodatkowe koszty. Niestety wiele osób podziela taki pogląd, nie zważając na bezpieczeństwo własne i pozostałych użytkowników.

Dziękuję za rozmowę

Jadwiga Półtorak-Berus – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Skarżysku-Kamiennej z ponad 30-letnim stażem. Absolwentka Technikum Budowlanego w Radomiu. Ukończyła studia na Politechnice Krakowskiej na Wydziale Konstrukcji Budowlanych. Karierę zawodową rozpoczęła, pracując w nadzorze budowlanym w Urzędzie Miejskim w Skarżysku-Kamiennej. Po reformie samorządowej objęła stanowisko Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Skarżysku-Kamiennej.

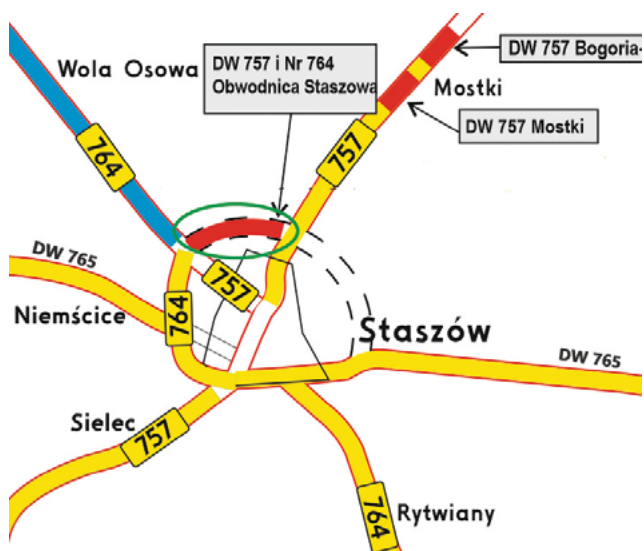
CZAS OBWODNIC część 2

Prezentujemy kolejny raport z największych inwestycji obwodnicowych planowanych i realizowanych tym razem na drogach wojewódzkich regionu świętokrzyskiego

Zakorkowane ulice to zjawisko, z którym mamy do czynienia już nie tylko w godzinach szczytu komunikacyjnego. Uptłynnienie ruchu na drogach miast i miasteczek to jedno z wyzwań współczesnej cywilizacji. Mierzą się z nim pracownicy Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, którzy budują lub przygotowują do realizacji sześć obwodnic zlokalizowanych na terenie regionu.

Inwestycje będące w różnym stopniu zaawansowania wykonywane są przy wsparciu funduszy krajowych lub unijnych.

Obwodnica Staszowa II etap

Budowa drugiego etapu obwodnicy jest kontynuacją ukończonego w 2019 roku pierwszego odcinka o długości 4,87 km.

Długość drugiego etapu wynosi 1,4 km. Jest to jezdnia klasy G i połączy ona drogę wojewódzką numer 757 – od planowanego ronda do już istniejącego ronda na drodze wojewódzkiej numer 764. Obwodnica będzie drogą jednojezdniową, dwupasmową wraz ze ścieżkami pieszo-rowerowymi, chodnikami, skrzyżowaniami, obiektami inżynierskimi oraz jezdniami umożliwiającymi połączenie z polami uprawnymi. Inwestycja obejmuje również budowę mostu nad rzeką Destą, który zapewni bezpieczne przeprowadzenie komunikacji samochodowej oraz pieszo-rowerowej i dodatkowo będzie pełnił funkcję dolnego przejścia dla małych zwierząt. Długość mostu to 31 m, szerokość – 12,8 m.

Ponadto, w ramach inwestycji powstają dodatkowe jezdnie odpowiadające parametrom technicznym klasy D, rondo i chodnik w jego obrębie, odwodnienie i kanalizację deszczową, urządzenia ochrony środowiska, w tym przepusty pod drogą główną, stanowiące suche przejście dla małych zwierząt.

Wykonawca: Przedsiębiorstwo Drogowe Dylmex Inwestycje.

Obecnie trwa realizacja robót drogowych.

Planowany termin zakończenia: I półrocze 2024 roku.

Wartość umowna robót budowlanych wynosi 28 851 764,04 zł, inwestycja ma zaplanowane dofinansowanie

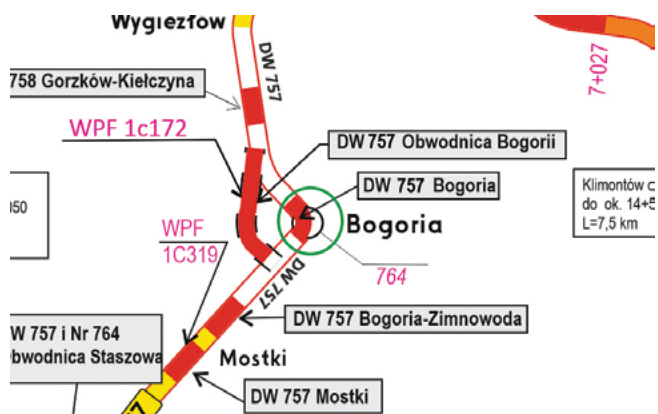

Obwodnica Staszowa

z dwóch źródeł: z budżetu Unii Europejskiej – 18 740 000,00 zł oraz z Budżetu Państwa – 1 069 177,91 zł.

Obwodnica Bogorii

To przedsięwzięcie zaplanowane w ciągu drogi wojewódzkiej nr 757 (Opatów – Stopnica). W listopadzie Zarząd Dróg Wojewódzkich podpisał umowę na jej realizację. Obwodnica będzie mierzyła około 2,5 km i przebiegać będzie od miejscowości Kiełczyna do wyjazdu z Bogorii, w kierunku Staszowa.

Zgodnie z projektem w Kiełczynie powstanie rondo czterowłotowe, na skrzyżowaniu z drogą powiatową przy ulicy Rakowskiej – rondo pięciowłotowe, natomiast przed Bogorią – rondo trójwłotowe. Zaplanowano przebudowę dróg gminnych sąsiadujących z obwodnicą, a nad ulicą Osiedlową budowę wiaduktu.

Kolejne elementy zaplanowane w ramach inwestycji to miejsce kontroli pojazdów dla samochodów ciężarowych, przebudowa zjazdów, budowa chodników, kanalizacji deszczowej oraz wykonanie oświetlenia.

Wykonawca: GEOSOLID z Krakowa.

Inwestycja posiada zatwierdzoną dokumentację decyzją ZRiD i przechodzi do realizacji.

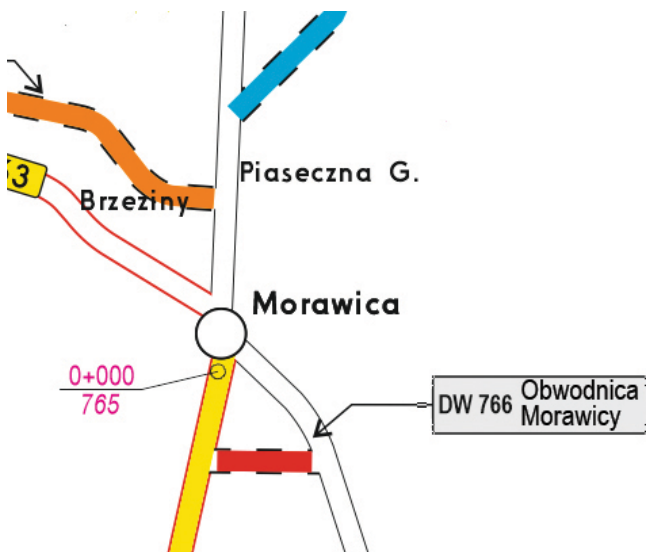
Planowany termin zakończenia: II połowa 2025 roku.

Obwodnica Starachowic

Planowany koszt przedsięwzięcia wynosi 42 379 849,49 zł. Inwestycja ujęta została w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia, pozostała kwota pokryta zostanie ze środków z budżetu województwa.

Obwodnica Morawicy

Budowa południowej obwodnicy Morawicy w ciągu DW 766 od skrzyżowania z projektowaną obwodnicą DK 73 to odcinek o długości około 2,6 km. Obecnie inwestycja jest na etapie prac projektowych. Droga przebiegać będzie przez południową część sołectw Morawica i Wola Morawicka.

Zakres prac obejmuje między innymi: przebudowę odcinków istniejącej DW 766 na wlotach do projektowanego skrzyżowania typu rondo (do km isnt. DW 766 0+570.12 do km 1+970.00) wraz z budową skrzyżowania typu rondo z projektowaną obwodnicą Morawicy, budowę skrzyżowań z innymi drogami publicznymi wzdłuż projektowanego odcinka, przebudowę odcinka DK 73 (od km 26+798 do km 27+130.95) w związku z budową skrzyżowania typu rondo z projektowaną obwodnicą Morawicy, przebudowę odcinków dróg gminnych na skrzyżowaniach z projektowaną obwodnicą, budowę ciągów

pieszo-rowerowych, budowę dodatkowych jezdni umożliwiających obsługę przyległych działek, budowę i przebudowę zjazdów indywidualnych oraz publicznych, budowę stanowiska do ważenia pojazdów wraz ze stanowiskiem dla pojazdu kontroli ITD, budowę obiektów inżynierskich.

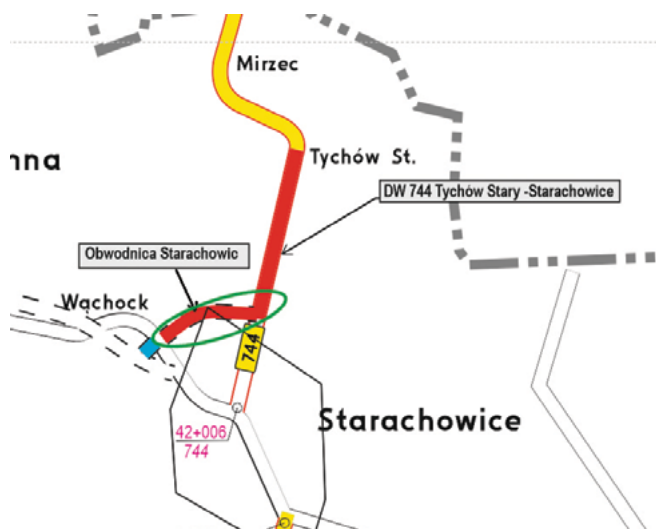
Wykonawca: przedsiębiorstwo Fabe Polska Sp. z o.o.

Planowany termin zakończenia: I kwartał 2026 roku.

Inwestycja realizowana jest w systemie: „Zaprojektuj i wybuduj”.

Szacowana wartość dokumentacji projektowej i robót budowlanych to 49 057 146,31 zł, wysokość dofinansowania z budżetu państwa wynosi 27 555 906,51 zł.

Obwodnica Starachowic

Realizacja inwestycji trwa od lipca 2022 roku. Jej kluczowym elementem jest budowa estakady nad doliną rzeki Kamiennej oraz linią kolejową. Estakada składa się z 13 przęseł o łącznej długości około 682,5 m. Wypożyczona jest w jezdnię o szerokości 8 m (2 pasy ruchu po 3,5 m + 2 opaski szer. 0,5 m), chodnik o szerokości 1,5 m oraz ścieżkę rowerową 2,4 m.

Inwestycja dodatkowo obejmuje między innymi: budowę skrzyżowania w Wąchocku z drogą krajową DK

42 (włączenie obwodnicy), budowę skrzyżowania typu średnie rondo o średnicy zewnętrznej 42 m, połączenie ul. Strzelniczej podzielonej nowobudowaną obwodnicą poprzez budowę dwóch zjazdów. Budowę drogi wojewódzkiej (obwodnicy) klasy GP o szerokości jezdni 7,0 m i pobocza o szerokości 2,0 m. Ponadto budowę ekranów akustycznych, roboty branżowe, budowę ścieżki rowerowej i chodników, budowę przepustów, zjazdów.

Wykonawca: przedsiębiorstwo Fabe Polska Sp. z o.o.

Trwa realizacja ostatniego etapu robót drogowych.

Planowany termin zakończenia: połowa 2024 roku.

Wartość zadania wynosi 157 481 943 zł, w tym 96 mln zł stanowi dofinansowanie z budżetu państwa w ramach Rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów.

Obwodnica Włoszczowy

Budowa obwodnicy Włoszczowy, której etap II obejmuje odcinek od skrzyżowania DW 742 z ul. Młynarską do skrzyżowania o ruchu okrężnym w miejscowości Ła-

Obwodnica Staszowa

chów, przewiduje połączenie trzech dróg wojewódzkich nr 786, 785 i 742 po północno-zachodniej stronie miasta. Trasa będzie miała szerokość jezdni 7,0 m i będzie prowadziła nowym śladem głównie przez obszary niezabudowane, na części również lasy. Długość obwodnicy wyniesie około 4,1 km.

Powstanie wiadukt WD-1 nad istniejącym odcinkiem drogi wojewódzkiej 785 oraz wiadukt WD-2 nad Centralną Magistralą Kolejową. W zakresie zadania wykonane zostaną skrzyżowania z istniejącymi drogami, drogi serwisowe oraz ciągi pieszo-jezdne i zjazdy do działek nieposiadających dostępu do innych dróg publicznych.

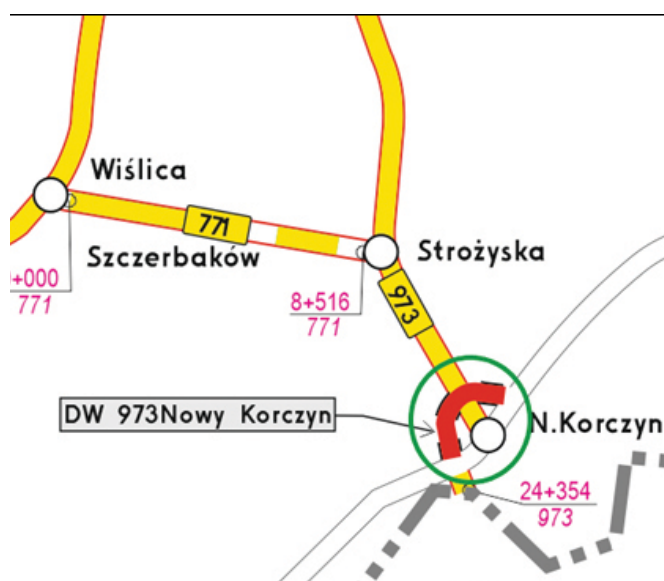
Wykonawca: PORR S.A.

Zakończenie realizacji inwestycji planowane jest w połowie 2026 roku.

Wartość zadania wynosi 65 641 500,54 zł, wysokość dofinansowania uzyskanego z budżetu państwa to 19 900 000,00 zł.

Inwestycja realizowana jest w systemie: „Zaprojektuj i wybuduj”.

Obwodnica Nowego Korczyna

Obwodnica Staszowa

Inwestycja obejmuje budowę nowego odcinka drogi wojewódzkiej o długości 3,497 km klasy GP jako obwodnicy Nowego Korczyna. W ramach tego zadania zaplanowano między innymi: przebudowę DK 79 w obrębie planowanych skrzyżowań, przebudowę istniejącego odcinka drogi wojewódzkiej nr 973, przebudowę wlotu drogi powiatowej nr 0134T, budowę obiektu mostowego MD-1 na rzece Nidzie w km 1+048,5 obwodnicy oraz kilometrażu rzeki 7+686, teoretyczna rozpiętość pomiędzy podporami wynosi 207 m. Obiekt mostowy będzie wykonywany metodą tak zwanej nasuwki.

Kolejne zadania przewidziane do realizacji w ramach tego przedsięwzięcia to budowa wiaduktu PG-1 nad drogą powiatową nr 0134T, teoretyczna rozpiętość pomiędzy podporami wynosi 23,2 m.

Budowa dodatkowych jezdni o parametrach dostosowanych jak dla dróg klasy D o łącznej długości ok. 4,14 km. Miejsce do ważenia i kontroli pojazdów, parking z miejscami dla pojazdów ciężarowych 12 szt., pojazdów osobowych 14 szt., pojazdów służb ITD 2 szt.

Wykonawcą zadania jest Konsorcjum firm: Lider Konsorcjum: MIRBUD S.A., Partner Konsorcjum: KOBYLARNIA S.A.

Inwestycja posiada zatwierdzoną dokumentację decyzją ZRiD i przechodzi do realizacji.

Planowany termin zakończenia prac to I kwartał 2026 roku.

Planowany koszt inwestycji wynosi 93 206 844,45 zł, przedsięwzięcie zostało zapisane w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia, pozostała kwota pokryta zostanie z budżetu województwa.

Artykuł powstał w oparciu o materiały nadesłane przez Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach

Zdjęcia i grafiki ŚZDW w Kielcach

Iwona Tamiołto

Obwodnica Starachowic

Apel o utworzenie Ministerstwa Budownictwa

Ministerstwo
Budownictwa

Apel Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa do nowego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o utworzenie Ministerstwa Budownictwa

- Budownictwo jest jedną z największych gałęzi polskiej gospodarki i jest jej kołem zamachowym
 - Sektor Budownictwa odpada za 20% polskiego PKB
 - Realizuje zadania strategiczne z punktu widzenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa, energetyki, mieszkalnictwa, infrastruktury krytycznej, infrastruktury drogowej czy publicznych obiektów użytkowych
 - Środowisko Budowlane reprezentowane jest przez 120 tys. Inżynierów budownictwa
 - Deklarujemy pełną gotowość do współpracy oraz zapewniamy wsparcie całego sektora przy tworzeniu tak niezwykle potrzebnego i wyczekiwanego Ministerstwa Budownictwa.
- Potrzebujemy w Polsce silnego sektora budowlanego**

Apelujemy o utworzenie nowego ministerstwa odpowiedzialnego za sektor polskiego budownictwa.

Budownictwo, będące jedną z największych gałęzi polskiej gospodarki, w 2021 r. zostało włączone do Ministerstwa Rozwoju i Technologii, co spowodowało marginalizację tego sektora. Dodatkowo, niektóre kluczowe przepisy powstają w innych resortach, takich jak środowisko, cyfryzacja czy infrastruktura. To w ostatnich latach doprowadziło do chaosu legislacyjnego oraz prawnego. Nie sprzyjał temu także sposób pro-

cedowania zmian legislacyjnych w parlamencie. Wielokrotnie alarmowaliśmy także, że obecny kształt administracyjny utrudnia, a często nawet uniemożliwia przeprowadzenie odpowiednich konsultacji społecznych, które nawet jeśli były prowadzone to nie zapewniały odpowiedniego czasu na zapoznanie się oraz ustosunkowanie do niekiedy kluczowych dla naszego sektora zmian.

Jako reprezentanci 120-tysięcznego środowiska napędzającego polską branżę budowlaną apelujemy o pilne naprawienie tej sytuacji poprzez utworzenie oddzielnego ministerstwa budownictwa, które byłoby kluczowym wsparciem dla branży w obliczu

nadchodzących wyzwań. Nasz sektor jako jeden z najmniej zdigitalizowanych stoi przed koniecznością głębokiej cyfryzacji obejmującej wiele obszarów działania i podmiotów, czyli zarówno przedstawicieli branży, jak i administrację samorządową oraz samych obywateli. Musimy także zmierzyć się z pogłębiającym się kryzysem mieszkaniowym, jaki w ostatnim czasie dotknął Polaków i z którego pomoc wyjść może tylko stabilny i silny sektor budownictwa. Ogromnym wyzwaniem, ale także szansą stojącą przed polskimi firmami będzie ich udział w odbudowie Ukrainy. Jesteśmy przekonani, że do realizacji tych zadań potrzebne jest oddzielne ministerstwo.

Jako Polska Izba Inżynierów Budownictwa pragniemy przypomnieć, że sektor budownictwa odpowiada za 1/5 polskiego PKB i realizację zadań strategicznych z punktu widzenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa Polski, czyli energetyki, mieszkalnictwa, infrastruktury, w tym budowy dróg i mostów oraz obiektów użytkowych.

Deklarujemy pełną gotowość do współpracy oraz zapewniamy wsparcie całego sektora przy tworzeniu tak niezwykle potrzebnego i wyczekiwanego Ministerstwa Budownictwa.

Komunikat

Od października 2023 roku członkowie Świętokrzyskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa mają dostęp do wersji cyfrowej Środowiskowych Zasad Wycen Prac Projektowych – po zalogowaniu się w portalu członkowskim PIIB.

Logowanie w portalu PIIB odbywa się za pomocą loginu (numer członkowski) oraz hasła ustanowionego przez członka Izby podczas aktywacji konta.

Jeśli konto w portalu PIIB nie zostało aktywowane, prosimy o kontakt z działem członkowskim biura ŚOIIB, mail: swk@piib.org.pl, tel.: 694 912 692.

Wylotówka z Kielc z opóźnieniami

Dobiega końca modernizacja ulicy Wojska Polskiego w Kielcach. Drogowcy informują, czym było spowodowane opóźnienie w realizacji zadania

W grudniu wylotówka z Kielc zostanie oddana do użytku kierowców

Rozbudowa DW 764 w Kielcach na odcinku od Ronda Czwartaków do granicy miasta na długości 2,5 km ruszyła w lipcu ubiegłego roku. Wartość prac po waloryzacji kontraktu wyniosła 56,5 mln zł. Inwestycja jest współfinansowana z unijnej dotacji w wysokości 31 mln zł.

Jak informuje Łukasz Pawłowski, kierownik projektu z Miejskiego Zarządu Dróg w Kielcach, zakres robót obejmuje: rozbudowę istniejącej i budowę nowej jezdni, rozbudowę skrzyżowań Dąbka – Wojska Polskiego, Wojska Polskiego – Klecka, Wojska Polskiego – Chabrowa, budowę dodatkowych pasów ruchu na skrzyżowaniu, rozbudowę istniejących wlotów dróg podporządkowanych, budowę dodatkowych jezdni oraz dróg stanowiących dojazd do nieruchomości. Poza tym, rozbudowę i budowę chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych, pochylni i schodów, wykonanie zatok autobusowych wraz z peronami. Budowę i przebudowę zjazdów na posesie oraz miejsc postojowych dla samochodów osobowych. Wykonanie systemu odwodnienia: kanalizacji deszczowej i oczyszczalni wód deszczowych. Budowę oświetlenia, kanału technologicznego, przebudowę kolidujących sieci infrastruktury technicznej, wykonanie nowego oznakowania poziomego i pionowego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, budowę murów oporowych, wycinkę drzew i krzewów, nowe nasadzenia.

W dokumentacji projektowej zastosowa-

wano tradycyjne oraz sprawdzone rozwiązania technologiczne, powszechne w budownictwie drogowym. Sprawdzone rozwiązania, jak informuje kierownik projektu, umożliwiły obniżenie kosztów realizacji inwestycji.

Zakończenie prac pierwotnie było planowane na październik bieżącego roku, zgodnie z aneksami do umów przedłużono ten termin do połowy grudnia. Czym były spowodowane opóźnienia?

Inwestycje drogowe na terenie miasta można porównać do operacji, nigdy nie wiadomo, co się napotka w trakcie budowy – informuje nasz rozmówca. – Inwestycja zlokalizowana jest pomiędzy rondem Czwartaków a granicą miasta Kielce i przebiega przez zurbanizowany teren, w sąsiedztwie zarówno zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz w sąsiedztwie i częściowo przez tereny wojskowe, którymi zarządza wiele niezależnych od siebie jednostek. Realizacja inwestycji na terenie jednostki wojskowej wymagała przestrzegania wielu procedur bezpieczeństwa, które wpływały na wydłużenie czasu robót budowlanych oraz generowały dodatkowe koszty, na przykład poprzez konieczność budowy dodatkowego tymczasowego ogrodzenia, czego nie uwzględniały wcześniejsze uzgodnienia z jednostkami wojskowymi na etapie procedury związanej z uzyskaniem zezwolenia na realizację inwestycji drogowej. W trakcie inwestycji, ze względu na jej charakter oraz lokalizację na terenie miejskim, występowały liczne kolizje z istniejącym uzbrojeniem terenu, rów-

niez z sieciami podziemnymi nieujawnionymi w zasobach ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, przez co nie zostały naniesione na mapy, na których powstał projekt.

Pośrednio do opóźnienia w realizacji przyczynił się brak ekip brukarskich, co stanowi powszechny problem na budowach liniowych (drogowych) na terenie całego kraju.

Jakie problemy komunikacyjne ma rozwiązać przedsięwzięcie?

Problemy występujące na wymienionym odcinku drogi przed realizacją inwestycji:

- kolejki pojazdów na wlotach podporządkowanych,
- wydłużony czas przejazdu pojazdów pomiędzy rondem Czwartaków a granicami miasta,
- brak ciągów pieszych,
- brak ścieżek rowerowych,
- brak standardów dla osób z niepełnościami,
- zły stan nawierzchni jezdni.

Zmiany po wykonaniu inwestycji:

- poprawa warunków ruchu na istniejących skrzyżowaniach (na skrzyżowaniach o dużym natężeniu zmieniono typ skrzyżowania na rondo),
- zwiększenie liczby jezdni oraz pasów ruchu poprawi przepustowość i płynność ruchu,
- dodatkowe pasy ruchu dla autobusów oraz dla pojazdów wojskowych, chodniki dla pieszych,
- ścieżki rowerowe (połączenie ścieżki rowerowej od ronda Czwartaków ze ścieżką rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 764) oraz ciągi pieszo-rowerowe,
- wprowadzenie standardów dla osób z niepełnościami takich jak: separacja ruchu (oddzielenie ruchu kołowego, ruchu pieszego i rowerowego), dostosowanie przystanków autobusowych (zróżnicowanie nawierzchni), przejścia dla pieszych (dostosowanie nawierzchni: płytki ostrzegawcze koloru żółtego z wypustkami dla osób słabowidzących i niewidomych, obniżenie krawężników na przejściach dla pieszych).

Opracowanie: Redakcja

foto: Miejski Zarząd Dróg w Kielcach

Koordynator bezpieczeństwa na budowie

Przygotowanie inżynierów budownictwa do pełnienia roli koordynatora bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Badania przeprowadzone w 2023 roku wykazały, że kierownicy budowy posiadają niedostateczny zasób wiedzy w zakresie opracowywania planów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz zarządzania bezpieczeństwem pracy na terenie budowy.

Stan ten potęguje brak ram kształcenia dla osób mających pełnić funkcję koordynatorów bezpieczeństwa na budowie, fachowej literatury oraz systemowego nadzoru nad szkoleniami z dziedziny BHP dla osób sprawujących samodzielne funkcje w budownictwie. Pomimo tego kierownicy budowy posiadają stosunkowo wysoką samoocenę swoich umiejętności w obszarze sporządzania planów BIOZ oraz zarządzania w obszarze BHP. O niedostatkach swojej wiedzy i umiejętności w tym obszarze dowiadują się zazwyczaj, gdy jest już za późno, tj. gdy dojdzie do ciężkiego lub śmiertelnego wypadku na budowie, a prokuratura obciąży ich odpowiedzialnością.

ZADANIA KOORDYNATORA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

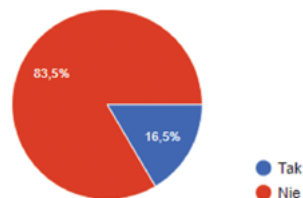
Dyrektywa w sprawie wdrożenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach¹ wprowadza pojęcie koordynatora do spraw bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ) na etapie przygotowania inwestycji oraz koordynatora na etapie wykonywania (realizacji) inwestycji. W polskich przepisach prawa nie wprowadzono w sposób bezpośredni postanowień powyższej dyrektywy. Nie zdefiniowano pojęcia koordynator do spraw bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na etapie przygotowania inwestycji oraz na etapie wykonywania inwestycji. Ograniczono się do przypisania szeregu zadań koordynatora BIOZ kierownikowi budowy (art. 21a ust. 1 i art. 22 pkt 3a-d ustawy Prawo budowlane²). Należy zauważyć, że powyższe przepisy prawa budowlanego nie odniosły się w sposób bezpośredni do kwestii koordynowania przedsięwzięć mających na celu sprawdzenie prawidłowości wprowadzania planów pracy. Można jedynie przypuszczać, że zadanie to także powinien wypełniać kierownik budowy. Podobna sytuacja występuje w zakresie organizowania współpracy między pracodawcami, z uwzględnieniem kolejnych pracodawców na tej samej budowie, koordynowania ich działań w sprawach ochrony zdrowia i zapobiegania ryzyku zawodowemu oraz wymiany informacji w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym. Przepisy prawa nie wskazują, że koordynacja w tym obszarze należy do obowiązków kierownika budowy (art. 208 par. 1 ustawy Kodeks pracy³) jednak często tak się przyjmuje⁴. Zasada ta spowodowała, że kierownik budowy został obciążony szeregiem dodatkowych zadań zarówno na etapie przygotowania inwestycji, jak i jej realizacji.

Przypisanie kierownikowi budowy szeregu obowiązków koordynatora BIOZ powoduje, że musi on posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności w obszarze zarządzania bezpieczeństwem pracy na etapie wykonywania inwestycji, w tym sporządzania planów BIOZ⁵. Koordynator BIOZ powinien znać techniki i procesy bu-

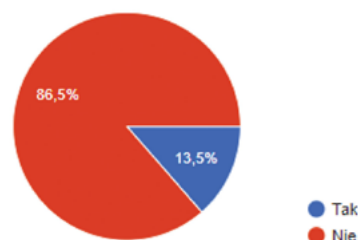
dowlane, wiedzieć, jak pracować nad optymalizacją kosztów, posiadać gruntowną wiedzę z zakresu BHP, być dobrym negocjatorem, być w stanie komunikować się i być skutecznym w swojej pracy oraz dobrze odnosić się do wszystkich uczestników procesu^{6,7,8,9,10}. Oznacza to, że kompetencje koordynatora BIOZ istotnie odbiegają od kompetencji wymaganych powszechnie od inżynierów budownictwa.

BADANIE ANKIETOWE

W 2023 roku dzięki uprzejmości Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa zostało przeprowadzone badanie w obszarze przygotowania osób kierujących budowlami w zakresie opracowywania planów BIOZ oraz zarządzania bezpieczeństwem pracy na placu budowy¹¹. Badanie wykazało, że niecałe 17% aktywnych inżynierów budownictwa w trakcie nauki zawodu na poziomie średnim (technikum) lub wyższym (studia) miała zajęcia związane z opracowywaniem planów BIOZ. Z oczywistych względów osoby studiujące budownictwo przed 2004 rokiem nie mogły mieć w programie nauczania problematyki związanej z BIOZ. Jednakże osoby pobierające edukację po 2004 r. także często nie posiadały w programie nauczania danego zagadnienia. Należy dodatkowo wskazać, że jedynie kilkanaście procent osób, które nie miały w ramach nauki zawodu zajęć z obszaru planów BIOZ, uzupełniło swoją wiedzę w tym obszarze w ramach kursów lub studiów podyplomowych.

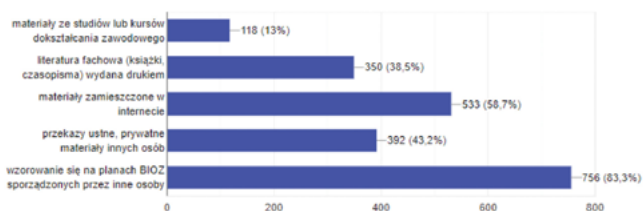
Ilustracja 1: Procent osób, które w ramach nauki zawodu (szkoła zawodowa, studia licencjackie i/lub magisterskie) miała zajęcia w zakresie opracowywania planów BIOZ (opracowanie własne).

Ilustracja 2: Procent osób, które uzupełniały swoją wiedzę w obszarze BIOZ w ramach studiów podyplomowych lub kursów specjalistycznych (opracowanie własne).

Niewielki odsetek osób, które zdobyły wiedzę w obszarze zasad sporządzania planów BIOZ przekłada się na źródła wiedzy. Materiały ze studiów oraz literatura fachowa nie stanowią głównego źródła wiedzy o planach BIOZ. Inżynierowie tworzone przez siebie plany BIOZ zazwyczaj wzorują na planach opracowanych przez inne osoby. Nie byłoby to istotnym problemem, gdyby

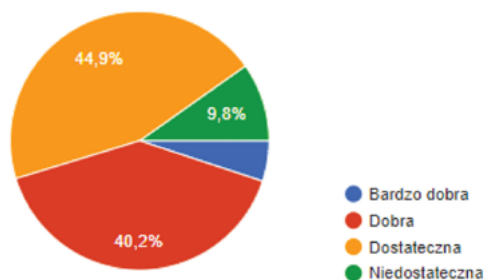
dokumenty, na których się wzorują byłyby prawidłowe. Niestety w większości przypadków występuje zgoła odmienna sytuacja. Najczęściej powielane są złe wzorce. Badania wskazują, że jedynie 13% planów BIOZ można uznać za prawidłowe¹². W większości przypadków plany BIOZ są „fasadowym” dokumentem niewnoszącym żadnych istotnych informacji z obszaru BHP.

Ilustracja 3: Źródła informacji o zasadach opracowywania planów BIOZ (opracowanie własne).

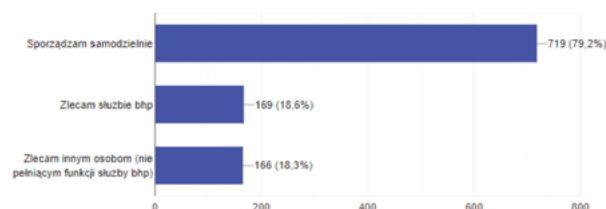
Podobna sytuacja występuje z drugim źródłem, którym są materiały zamieszczone w internecie. Charakteryzują się one stosunkowo niską jakością merytoryczną i nie mogą one stanowić wiarygodnego źródła wiedzy.

Pomimo niewielkiego odsetka osób posiadających formalne przygotowanie do sporządzania planów BIOZ oraz wątpliwej jakości źródeł wiedzy zdobywanej samodzielnie, aż 90% ankietowanych oceniła swoją wiedzę i umiejętności w obszarze sporządzania planów BIOZ na poziomie przynajmniej dostatecznym, w tym 45% na poziomie przynajmniej dobrym, a 5% na poziomie bardzo dobrym.

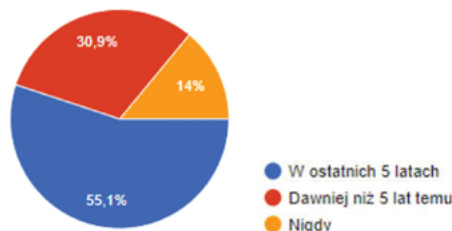
Ilustracja 4: Samoocena w zakresie sporządzania planów BIOZ (opracowanie własne).

Plany BIOZ zazwyczaj samodzielnie sporządzają kierownicy budowy. Jest to powszechnie występująca praktyka na budowach. Zlecenie sporządzania planów BIOZ innym osobom przeważnie występuje jedynie w przedsiębiorstwach budowlanych realizujących wiele dużych budów i posiadających wewnątrzzakładowe służby wspomagające pracę kierowników budowy, w tym służbę BHP.

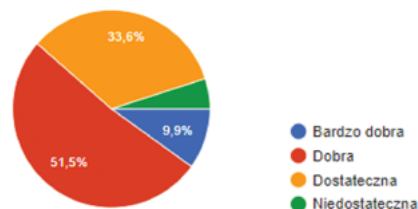

Ilustracja 5: Osoby sporządzające plany BIOZ (opracowanie własne).

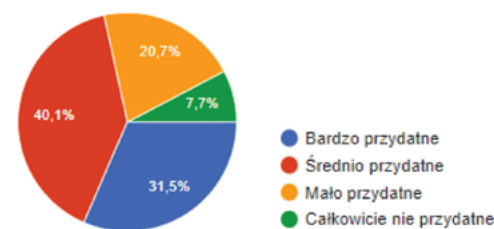
Podobna sytuacja występuje w obszarze zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy bezpośrednio na placu budowy. Większość ankietowanych wskazała przynajmniej dostateczne przygotowanie do wypełniania swoich obowiązków w obszarze BHP przy pracach budowlanych. Stan taki występuje, pomimo że jedynie nieco ponad 50% ankietowanych wskazało, że w ostatnim okresie odbyło szkolenie w tym obszarze. Zastanawiające jest tu wskazanie przez ponad 90% ankietowanych, że plany BIOZ są przydatne w procesie zarządzania

Ilustracja 6: Uczestnictwo w szkoleniu z dziedziny bhp dla osób kierujących pracownikami (opracowanie własne).

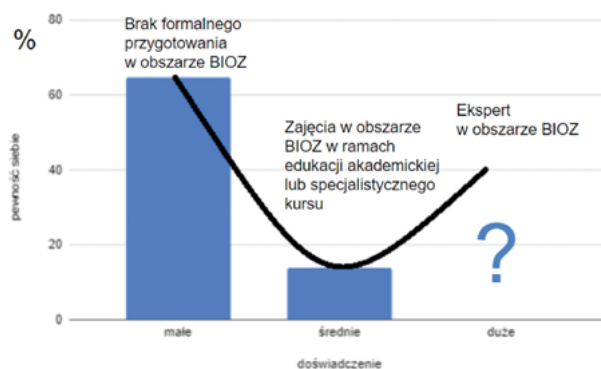

Ilustracja 7: Samoocena w zakresie zarządzania bhp na placu budowy (opracowanie własne). procesem budowlanym. Tylko nieliczni ankietowani wskazali brak przydatności planów BIOZ. Zastanawiającym jest także, że osoby nieposiadające formalnego przygotowania w obszarze sporządzania planów BIOZ częściej wskazywały na przydatność planów niż osoby, które w trakcie nauki akademickiej lub na kursach doszkalających miały zajęcia w danym obszarze.

Ilustracja 8: Przydatność planów BIOZ w zarządzaniu procesem budowy (opracowanie własne).

Wydaje się, że optymizm w samoocenie ankietowanych wynika z braku obiektywnego punktu odniesienia. Zgodnie z teorią Dunninga-Krugera osoby o ograniczonej wrażliwości w badanym obszarze często przeceniają swoje umiejętności. Ankietowani porównując się z innymi osobami uznają, że ich stan wiedzy i umiejętności nie jest niższy niż innych osób wykonujących samodzielne czynności w budownictwie. Efekt ten może być potęgowany przez brak dobrych wzorców w literaturze fachowej. Brak także profesjonalnej kontroli i nadzoru nad prawidłowością sporządzania planów BIOZ. Przepisy nie określają w jednoznaczny sposób kto powinien taki nadzór sprawować. Kwestie kompetencyjne są tu niejasne, a ewentualna kontrola ze strony poszczególnych organów zazwyczaj ogranicza się jedynie do formalnego stwierdzenia czy został opracowany plan BIOZ bez odniesienia się do jego merytorycznej treści.

Ilustracja 9: Efekt Dunninga-Krugera w obszarze BIOZ (opracowanie własne)

Niezbędnym jest ustanowienie standardów kształcenia inżynierów budownictwa w obszarze planowania i realizacji inwestycji budowlanej. Wydaje się także konieczne oddzielenie funkcji kierownika budowy od koordynatora BLOZ. Nie oznacza to, że kierownik nie mógłby pełnić obowiązków koordynatora BLOZ. Chodzi jedynie, aby ustawowo nie był związany z tą funkcją. Wynika to z różnic kompetencyjnych stawianych kierownikowi budowy oraz koordynatorowi BLOZ.

W Europie podejmowano próby zdefiniowania ram kwalifikacyjnych jakie powinien posiadać kierownik budowy.¹³ ISHCCO zaproponowało ustanowienie ram kwalifikacji dla koordynatorów^{14,15}. W standardzie zaproponowano, aby koordynator BLOZ posiadał wykształcenie wyższe w dziedzinie budownictwa przynajmniej na poziomie 5 Europejskich Ram Kwalifikacyjnych w obszarze technologia i organizacja robót budowlanych oraz dodatkowe kwalifikacje w obszarze zarządzania bezpieczeństwem pracy. W polskich realiach oznaczałoby to osobę posiadającą ukończone studia licencjackie o specjalności technologia i organizacja robót budowlanych uzupełnione studiami podyplomowymi lub magisterskimi w obszarze zarządzania w specjalności bezpieczeństwo pracy. Istotne jest także zapewnienie profesjonalnego kształcenia okresowego dla inżynierów budownictwa w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie obejmującym zagadnienia przepisów prawnych, opracowywania planów BLOZ, zarządzania procesem budowlanym. Równie ważnym jest zapewnienie fachowej literatury, standardów sporządzania planów BLOZ oraz nowoczesnego oprogramowania wspomagającego. Kwestia nowoczesnych narzędzi informatycznych wspomagających pracę koordynatora BLOZ zarówno na etapie przygotowania inwestycji jak i na etapie jej realizacji jest kluczowa.

Istotną rolę w procesie kształtowania standardów kształcenia, promowania fachowej literatury i opracowywania oprogramowania komputerowego powinna odegrać Polska Izba Inżynierów Budownictwa. Ważną rolę powinny tu także odegrać stowarzyszenia zrzeszające pracowników służby BHP oraz Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie.

Przypisy

1. Dyrektywa Rady (92/57/EWG) z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie wdrożenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach (ósma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG), <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0fd08e4-0065-4503-b94e-9be636bf0076/language-pl> (dostęp 1.04.2023)
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19940890414> (dostęp 1.04.2023)
3. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19740240141> (dostęp 1.04.2023)

4. CIOP, Współpraca z kierownikiem budowy, https://www.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P30001831335539182278&html_tresc_root_id=300001968&html_tresc_id=300001991&html_klucz=19558&html_klucz_spis= (dostęp 1.04.2023)
5. Antonio, Ros Serrano i in. Propozycja poprawy bezpieczeństwa w inwestycjach budowlanych poprzez wzmocnienie kompetencji koordynatorów w kwestiach BHP. Nauka o bezpieczeństwie 54 (2013): 92-103.
6. Arriola, Rafael Anduiza, Francisco de Asís Rodríguez Gómez i Luis Rosel Ajamil. Uwagi techniczne dotyczące koordynacji w sprawach bezpieczeństwa i higieny robót budowlanych. Fundacja Szkoły Budowlanej, 2001.
7. Møller, Jeppe L. i in. Kompetencje skutecznych koordynatorów BHP w projektach budowlanych. Zarządzanie budową i ekonomia 39.3 (2021): 199-211.
8. Rubio, M. Carmen i in. Rola inżyniera budownictwa jako koordynatora ds. bezpieczeństwa i higieny pracy w sektorze budowlanym. Dziennik zagadnień zawodowych w kształceniu i praktyce inżynierskiej 134,2 (2008): 152-157.
9. Pariafsai, Fatemeh i Amir H. Behzadan. Podstawowe kompetencje w zakresie zarządzania projektami budowlanymi: przegląd literatury i analiza treści. Journal of Civil Engineering Education 147.4 (2021): 04021010.
10. Mahmood, Abdullah, Abdulkareem MA Hamidaddin i Mohd Wira Mohd Shafiei. Jakich kompetencji potrzebują kierownicy projektów? Międzynarodowa Konferencja Branży Budowlanej (ICCI) . 2006.
11. Smoliński, D. Formalne i praktyczne kwalifikacje koordynatora bezpieczeństwa i higieny pracy na terenie budowy. Przegląd budowlany, nr 9-10/ 2023: 153-156.
12. Smoliński Dariusz. Praktyczne problemy związane z opracowywaniem, wdrażaniem i aktualizacją planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Część II. Przegląd Budowlany 11-12/2022: 100-103.
13. <https://www.ishcco.org/ishcco-qualification-framework/> (dostęp 1.04.2023)
14. Soeiro, Alfredo i in. Ramy kwalifikacji ISCCO dla koordynatorów ds. Bezpieczeństwa w budownictwie. Wspólna doroczna międzynarodowa konferencja CIB WO99 i W123 2021 Zmiany i innowacje dla poprawy samopoczucia w budownictwie. 2021.
15. Soeiro, A., Obermaier, R., Tsoulofta, E., Baker, P. i Bruch, E. (2022). Ramy kompetencji dla bezpieczeństwa zrównoważonego budownictwa: propozycja ISHCC

Dariusz Smoliński

Państwowa Inspekcja Pracy, Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku

XXIX Konferencja Naukowo – Techniczno – Szkoleniowa

5-6 października w Cedzynie k. Kielc

WYMIENIAMY
DOŚWIADCZENIA

Zarząd Oddziału Kieleckiego SEP przy współudziale i sponsoringu PGE Dystrybucja S.A. zorganizował 5 – 6 października 2023 konferencję poświęconą dystrybucji, jakości, magazynowania energii elektrycznej a także OZE.

Główne referaty to:

- „Wizualizacja energetycznych danych pomiarowych w zakładach przemysłowych z instalacją fotowoltaiczną jako narzędzie wspierające zrównoważony rozwój” wygłoszony przez mgr inż. Artura Pawelca z Politechniki Świętokrzyskiej
- „Magazynowanie energii na rozdrożu nowych technologii – perspektywy dla energetyki zawodowej” wygłoszony przez dr inż. Jacka Nowickiego ze Stowarzyszenie Elektryków Polskich
- „Problemy wynikające ze współpracy sieci operatora po przyłączeniu OZE” wygłoszony przez mgr inż. Marcina Rogalę z PGE Dystrybucja Oddział Skarżysko-Kamienna

W konferencji uczestniczyło około 100 osób reprezentujących operatora sieci przesyłowej, dystrybucji i energetyki przemysłowej oraz środowisko akademickie. Konferencję otworzył Prezes Oddziału Kieleckiego SEP Kazimierz Ginał, który przywitał przybyłych uczestników. Wydarzenie swą obecnością zaszczylicili: Prezes SEP prof. Sławomir Cieślić, Sekretarz Generalny SEP dr Jacek Nowicki, Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki Politechniki Świętokrzyskiej prof. Roman Deniziak, Dyrektor Generalny PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna dr Wojciech Nita, Prezes Naczelnej Organizacji Technicznej w Kielcach Alfred Zgoda, Przewodnicząca Świętokrzyskiej Izby Inżynierów Budownictwa Ewa Skiba, Dyrektor

Otwarcie konferencji przez Prezesa Oddziału Kieleckiego SEP Kazimierza Ginała

Wręczenie Srebrnej Odznaki Honorowej Panu Wojciechowi Nicie

Uczestnicy konferencji na pierwszym planie Wiesława Sobańska i Ewa Skiba

koncert pt. „Światowe przeboje – melodie z musicali i operetek”
Zdjęcia: Andrzej Bysiak

Świętokrzyskiej Izby Inżynierów Budownictwa Wiesława Sobańska. Prezes SEP Sławomir Cieślić wygłosił krótkie przemówienie i wręczył Dyrektorowi PGE Dystrybucja S.A. Skarżysko-Kamienna - Wojciechowi Nicie Srebrną Honorową Odznakę SEP.

W konferencji wzięło udział 12 firm wystawienniczych:

AIM Project Włoszczowa
Alfa Power Sp. z o.o. Łódź
Elektrobudowa Sp. z o.o. Warszawa
Elektrometal Energetyka Warszawa
Hager Polo Sp. z o.o. Tychy
Hitachi Energy Sp. z o.o. Warszawa
IT Control Sp. z o.o. Masłów
Lumel S.A. Zielona Góra
Schneider Electric Polska Sp. z o.o. Warszawa
Sonel S.A. Świdnica
Wago Elwag Sp. z o.o. Wrocław
ZPUE S.A. Włoszczowa

Firmy te podczas 20 minutowych wystąpień prezentowały swoje wyroby i usługi. Prezentowane podczas konferencji referaty zostały wydane drukiem i umieszczone w teczkach konferencyjnych, które otrzymali wszyscy uczestnicy.

W pierwszym dniu konferencji po zakończeniu sesji technicznej odbyła się część artystyczna w której wystąpiło Trio Kameralne Filharmonii Świętokrzyskiej dając koncert pt. „Światowe przeboje – melodie z musicali i operetek”.

W drugim dniu konferencji, zgodnie z programem, wygłoszono jeden referat a cztery firmy zaprezentowały swoje wyroby.

Konferencja zakończyła się loterią fantową i wspólnym obiadem.

Prezes Oddziału Kieleckiego SEP dziękując uczestnikom za udział, zaprosił wszystkich na jubileuszową XXX Konferencję w 2024 roku.

Opracował Zygmunt Maj

Prace dyplomowe z wyróżnieniem

Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa po raz kolejny wyróżniła autorów najlepszych prac dyplomowych

Doskonałą motywacją na start w życie zawodowe jest wyróżnienie pracy początkujących adeptów przez doświadczonych ekspertów.

Tym razem Zespół oceniający prace dyplomowe pod przewodnictwem Andrzeja Janickiego wyróżnił troje autorów: Magdalенę Ramiączek, Bartłomieja Czyża i Mikołaja Cielibałę. Pamiątkowe grawerony autorom oraz podziękowania promotorom prac wręczyła Ewa Skiba, przewodnicząca Okręgowej Rady.

Do Konkursu, zgodnie z regulaminem, zgłaszane są prace dyplomowe inżynierskie i magisterskie, obronione w roku akademickim 2022/2023 przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Politechniki Świętokrzyskiej. Zespół ŚOIIB ds. oceny prac dyplomowych ocenia je ze względu na innowacyjność dotyczącą rozwiązań technicznych i technologicznych, użyteczność, racjonalność, poprawność językową oraz wykorzystanie literatury. W gronie wyróżnionych znalazła się praca autorstwa Mikołaja Cielibały na temat „Projekt skrzyżowania skanalizowanego na przecięciu się dróg klasy G i Z”.

– Zastanawiając się nad wyborem tematu, poszukiwałem ciekawego wyzwania, które przygotowywałoby mnie do pracy zawodowej. Po konsultacji z promotorem dr inż. Małgorzatą Cholewińską, ustaliliśmy wspólnie temat. Byłem zafascynowany rozwiązaniem połączenia dróg przy zastosowaniu kanalizacji potoków ruchu, które łączy prostotę z efektywnością oraz zwiększa bezpieczeństwo poruszania się po drogach publicznych. Uważam, że zadaniem inżyniera jest zmiana infrastruktury na bezpieczniejszą i czytelniejszą, w co wpisuje się temat mojej pracy. Największym wyzwaniem podczas pisania pracy, jak mówi autor, była potrzeba dostosowania się do obowiązujących wzorców i standardów, czyli wytycznych, które podczas pisania pracy były w trakcie konsultacji i jeszcze przed oficjalną publikacją uległy zmianie. Swoją przyszłość zawodową Pan Mikołaj wiąże z projektowaniem dróg.

– Od marca tego roku spełniam się za-

wodowo w drogowym biurze projektowym. Chcąc rozwijać się dalej w branży drogowej, realizuję również badania nad wpływem rodzaju destruktu na właściwości mieszanki SMA JENA 16 w ramach działalności koła naukowego FENIX na Politechnice Świętokrzyskiej. Kolejną z wyróżnionych osób jest Bartłomiej Czyż, temat jego pracy to „Zaprojektowanie wybranych elementów konstrukcji nośnej w budynku wielorodzinnym z kondygnacją podziemną”.

– Podczas wyboru tematu kierowałem się chęcią poszerzenia praktycznej wiedzy inżynierskiej przydatnej w przyszłej pracy konstruktora oraz moimi zainteresowaniami technologiami komputerowego wspomagania projektowania – informuje autor. – W pracy rozpatrywałem najczęściej wykorzystywane układy konstrukcyjne podczas wznoszenia budynków wielorodzinnych. Ponadto, analizowałem pod kątem statyczno-wytrzymałościowym żelbetowe płyty stropowe, wykorzystując metodę tablicową oraz programy Autodesk Robot i Dlubal RFEM. Otrzymane wyniki w postaci momentów zginających oraz pól zbrojenia zostały stabelizowane i porównane. Dodatkowo, cały budynek zamodelowałem w oprogramowaniu Autodesk Revit. Pozwoliło mi to rozwinąć umiejętności z zakresu projektowania i wymiarowania konstrukcji, lepszego rozumienia jej pracy oraz tworzenia efektywnego, zgodnego z wiedzą inżynierską, modelu obliczeniowego.

Podczas mierzenia się z tematem pracy, jak podkreśla nasz rozmówca, wyzwaniem nie brakowało, a treningowe projekty pochłaniały wiele czasu.

– Największe trudności w napisaniu pracy wynikały z ogromu czasu, który musiałem poświęcić na naukę nowego dla mnie oprogramowania Autodesk Revit i Dlubal RFEM. Aby osiągnąć zadowalającą biegłość w ich obsłudze, przygotowałem wiele treningowych projektów wstępnych. Zdobyte doświadczenie i umiejętności pozwoliły mi przygotować wyróżniającą się pracę dyplomową.

Pan Bartłomiej wiąże plany zawodowe z projektowaniem konstrukcji budowlanych.

Laureatom serdecznie gratulujemy

Iwona Tamiołto

LAUREACI

Autorka pracy: **Magdalena Ramiączek**

Temat: Projekt kanalizacji deszczowej dla odwodnienia ulicy Szczecińskiej w miejscowości Kielce
Promotor pracy: dr inż. Jarosław Górski

Autor pracy: **Bartłomiej Czyż**

Temat: Zaprojektowanie wybranych elementów konstrukcji nośnej w budynku wielorodzinnym z kondygnacją podziemną
Promotor pracy: dr Justyna Tworkowska

Autor pracy: **Mikołaj Cielibała**

Temat: Projekt skrzyżowania skanalizowanego na przecięciu się dróg klasy G i Z
Promotor pracy: dr inż. Małgorzata Cholewińska

Fot. Archiwum Politechniki Świętokrzyskiej

Zdjęcia: Archiwum prywatne

Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku

Budynek Domu Pomocy Społecznej w Przepiórowie został wyróżniony przez zespół inżynierów Wydawnictwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Sp. z o.o.

„Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku” to konkurs promujący m.in. funkcjonalność modernizowanych i przebudowywanych obiektów, nowoczesność zastosowanych technologii i rozwiązań projektowych, a także wysoką jakość wykonawstwa robót budowlanych i konserwatorskich oraz uzyskane efekty ekologiczne.

W tegorocznej edycji nominacje otrzymało 531 obiektów z terenu całego kraju. Do finału, decyzją jury, zakwalifikowało się 91 obiektów – w tym jako jedyny z terenu re-

gionu świętokrzyskiego budynek będący siedzibą Domu Pomocy Społecznej w Przepiórowie.

Decyzją komisji konkursowej Gmina Iwaniska otrzymała wyróżnienia w kategoriach:

- dla inwestora: Gminy Iwaniska,
 - dla autora projektu: Biuro projektowe z wykonawstwem Zygmunt Drzymalski ze Staszowa,
 - dla wykonawcy: Adma – Zakład Remontowo-Budowlany Marian Macias z Rytwian oraz Ostrowiecki Kombinat Budowlany SA.
- Dodatkowo, gmina jako inwestor otrzymała specjalne wyróżnienie przyznane przez miesięcznik „Inżynier budownictwa”.

DPS wyposażono w odnawialne źródła energii typu pompy ciepła i panele fotowoltaiczne. Zarówno obiekt jak i jego oto-

czenie zachwycają estetyką i nowoczesnością. Dom przygotowany jest na przyjęcie 50 pensjonariuszy. Budynek w całości jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Budynek Domu Pomocy Społecznej w Przepiórowie, fot: dpsprzepiorow.com

WYRÓŻNIONE

Najpiękniejsza w kraju

Tężnia Solankowa w Busku-Zdroju wyróżniona statuetką „BenchMan 2023”

17 listopada miała miejsce uroczysta XXV Gala Budownictwa, podczas której Miasto i Gminę Busko-Zdrój wyróżniono Nagrodą „Sztuka i Design w Przestrzeni Publicznej” oraz statuetką „BenchMan 2023”. Wyróżnienie zostało przyznane przez Profesora Klaudiusza Frossa, Dziekana Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej za Kompleks Tężni Solankowej funkcjonujący w buskim Parku Zdrojowym.

Nagroda Art & Design in Public Space - Sztuka i Design w Przestrzeni Publicznej oraz Statuetka BenchMan, to wyróżnienie, które wspiera i promuje sztukę oraz design w przestrzeni publicznej.

Tężnia do użytku została oddana w 2021 roku. Projekt powstał w warszawskiej pracowni 2pm architektki, natomiast za wykonawstwo odpowiadała firma ANNA-Bud z Bilczy. Koszt inwestycji wyniósł ponad 25 mln zł.

Obiekt ma kształt okręgu o średnicy około 72 m i obwodzie około 220 m, a ściany sięgają blisko 10 m wysokości.

Na szczycie budowli, znajduje się taras widokowy o powierzchni około 1,2 tys. m², z którego można podziwiać panoramę uzdrowiska.

Buska tężnia wyróżniona Nagrodą „Sztuka i Design w Przestrzeni Publicznej” Fot: Ewa Skiba

Od młodości fascynowało mnie budownictwo

Stanisław Adamski, który przez 24 lata pełnił funkcję Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Ostrowcu Świętokrzyskim, dziś z dumą podsumowuje swój dorobek zawodowy, ciesząc się zasłużoną emeryturą

Urodził się w Sanoku, gdzie ukończył Technikum Mechaniczne, zdobywając zawód technik spawacz. W 1973 roku rozpoczął studia na Politechnice Świętokrzyskiej na Wydziale Budownictwa, które ukończył, uzyskując tytuł magistra inżyniera budownictwa ogólnego. Pracę zawodową rozpoczął w ostrowieckim Kombinate Budowlanym.

– Po krótkim stażu w dziale przygotowania inwestycji zdecydowałem o zmianie charakteru pracy – wspomina. – Od młodości fascynowało mnie budowanie. Spełnieniem tych marzeń było rozpoczęcie pracy na stanowisku mistrza budowy dużego osiedla mieszkaniowego w Ostrowcu Świętokrzyskim na osiedlu Pułanki. Była to era wielkiej płyty, dźwigów wieżowych. Dynamika budowy, praca w wykwalifikowanym

zespole przynosiła wymierne efekty.

Kolejnym szczeblem w karierze zawodowej Stanisława Adamskiego było objęcie stanowiska kierownika budowy osiedla mieszkaniowego Stawki, potem były kolejne wyzwania.

– Zakres działalności Ostrowieckiego KB wykraczał poza granice miasta, kierowałem budowami między innymi w Łtży czy Opatowie. Wyzwaniem zawodowym były prace na budowie elektrowni atomowej w Nityszynie, na terenach obecnej Ukrainy. Po uzyskaniu uprawnień w zakresie nadzoru budowlanego i projektowania w 1993 roku Stanisław Adamski rozpoczął pracę na Wydziale Architektury i Budownictwa w ostrowieckim Urzędzie Miasta. Po zmianach administracyjnych w 1999 roku został powołany na stanowisko Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego i funkcję tę pełnił aż do emerytury.

– Dobrze wspominał współpracę z dyrektorem Kombinatu Budowlanego oraz zespołem współpracowników. Na swojej drodze zawodowej spotkałem kompetentnych inżynierów i techników oraz doświadczonych

fachowców. Ludzi odpowiedzialnych, pełnych pasji, kreatywnych. Przez ponad 23 lata tworzyliśmy zespół pracowników zaangażowanych i elastycznych w odpowiedzi na częste zmiany w przepisach Prawa budowlanego. Charakter wykonywanych zadań wymagał też specjalnych umiejętności interpersonalnych. Prawo budowlane wyznaczało kierunki działań, a bez szerokiej kompetencji inspektorów niemożliwe byłoby konstruktywne rozwiązywanie problemów. Dynamika zmian przepisów nie ułatwiała pracy i wymagała od nas elastyczności i uważności w ich interpretowaniu. Wprowadzane zmiany w Prawie budowlanym upowszechnialiśmy w środowisku inżynierów i techników oraz na bieżąco służyliśmy doradztwem merytorycznym.

W lutym 2023 roku, po 45 latach pracy, nasz rozmówca przeszedł na emeryturę.

Dziękujemy za dobrą współpracę z Inżynierami oraz z ŚOIIB i życzymy dużo zdrowia i wytrwałości w zmaganiach z codziennymi problemami, aby mógł Pan realizować swoje kolejne plany.

O czym szumią Łysogórskie jodły?

Województwo świętokrzyskie tętni energią wielowiekowej mocy czarownic, które upodobały sobie serce niewielkich, ale jakże wyjątkowych gór

Pod hasłem Góry Świętokrzyskie kryją się pustelnicze eremy, pradawne legendy i Świętokrzyski Park Narodowy z jego nadzwyczajną Puszcą Jodłową.

To najbardziej tajemnicze z polskich gór, w których nie brak także śladów starożytnego hutnictwa. Te spotkać możemy pod postacią prymitywnych pieców dymarskich,

Zwiedzając Park Legend, udajemy się w podróż do najbardziej niesamowitych zakątków województwa. Wszystko zaczyna się od pradawnych opowieści, które snuje kamienny pielgrzym i inne postacie znane z kart przewodników. Na szlaku legend nie zabraknie sabatu czarownic, miłosnej historii zbója Kaka, ale też piekła i łoża zbója Madeja. Zawitamy do Krzyżtoporu i na chęcińską warownię. Wisienką na

zaczarowany rodowód.

Łysica

„Przylatują tu czarownice z całej Rzeczypospolitej. Na miotłach, ożogach, łopatach, co lepsze to i na szabli, i karcie, co gorsze to i na psie, i na nietoperzu. One sprowadzają burzę, grad, pioruny, deszcze, suszę” – pisze o naszych górach Barbara Wachowicz (polska pisarka

W Parku Legend wszystko zaczyna się od pradawnych opowieści

Kapliczka Świętego Franciszka

których historię opowiada Muzeum Starożytnego Hutnictwa w Nowej Słupi. Prastare zagłębienie metalurgiczne, gdzie starożytni hutnicy produkowali miecze, topory czy groty. To oni jako pierwsi karczowali zbocza Łysej Góry na potrzeby wytopu żelaza. Dużą atrakcją placówki muzealnej jest „Piecowisko”, czyli zrekonstruowana starożytna osada hutnicza. Dziś jednak to muzeum ma konkurencję.

Park Legend

Nazwać to miejsce zaczarowanym, to jakby nic nie powiedzieć. Tuż za progiem czekają miotły i nikt nie jest pewny, czy szykują się do lotu, czy dopiero zaparkowały.

torcie jest lot na miotle. I chociaż każda kobieta jest czarownicą i od czasu do czasu lata, to ten lot jest szczególny, fantastyczny, bajeczny, niezwykle...

To nie koniec czarownic, bo z Parku Legend całkiem blisko na Łysiec i gołoborze, które miało powstać ze złości naszych prababek. To one – jak głosi legenda – rzuciły w klasztor olbrzymimi kamieniami, chcąc go zniszczyć i odzyskać pradawne miejsce mocy. Nie udało im się psota, klasztor stoi, a głązy tworzą malowniczą atrakcję przyrodniczą. I chociaż w kontekście gołoborza mówi się jeszcze o olbrzymach, cyklopach i lądolodzie, który ścierał wierzchołki gór, odbierając im wysokość, to ja jednak wybieram ich

i reportażystką) i ma rację.

To magiczny szczyt, odwiedzany przed laty przez Stefana Żeromskiego. Po pamiętce, którą zostawił w jednej z kapliczek w Świętej Katarzynie, sądzić można, że wybierał szlak krótszy, ale trudniejszy i stromy.

Jeśli decydujemy się na wejście od strony Świętej Katarzyny, to dobrze zatrzymać się przy źródle Świętego Franciszka i przy okazji uzupełnić zapasy wody. Źródło ten czysty pochodzić ma z łez pewnej niewinnej dziewczyny, która oczy wyplakała przez swą – złą i zazdrosną o pięknego rycerza – siostrę. Woda w źródle ma cudowne właściwości. Doskonale wpływa na oczy (mężatkom się one otwierają).

Sama Łysica to także tradycje przemysłowe – na jej zboczach funkcjonowała kopalnia Olesiówka.

Muzeum minerałów

Święta Katarzyna pamięta pożogi zawieruch wojennych, które się tu przetoczyły. Na plebanii przy kościele pw. Świętej Katarzyny stacjonował oddział Alberta Schustera. Pacyfikował on okolicę razem z Diabłem V Kolumny, Franzem Wittkiem. Przez Puszcze Jodłową przeszły ugrupowania Ponury-Nurt, oddział Wybranieckich, Bataliony Chłopskie. Do dziś słychać echa powstańcze – w klasztorze nocował Karol Kalita Rębajło, pod Łysicą Marian Langiewicz pochował zabitych pod Łyscem.

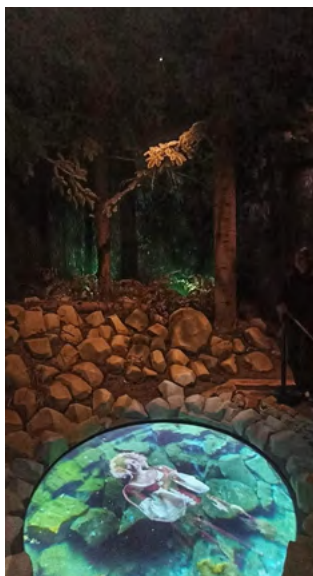
Miejscowość ta to także prywat-

doceniane były już w średniowieczu i wykorzystywane w budownictwie. Z tych to marmurów powstała pierwsza warszawska Kolumna Zygmunta oraz detale na Wawelu, Zamku Królewskim czy Klasztorze Jasnogórskim. Warto też pamiętać o azurycie z malowniczej góry Miedziarki, gdzie kopalni było pod dostatkiem – ich historię opowiada Muzeum Górnictwa Kruszcowego, które posadowiło się u podnóża wzniesienia.

Ale przecież nie tylko marmurem stoimy, swoje zastosowanie w przestrzeni województwa znajduje także wapień pińczowski czy wąchockie czerwone piaskowce.

Wracając nieco bliżej, czyli parkując miotłę między Skarżyskiem Kamienną a Korśkimi, natkniemy się na Gagaty Sołtykowskie. To stare

i przetopie rud są żużle podymarkowe. Zaczęto wykorzystywać piaskowiec kwarcytowy jako materiał budowlany przy budowie mostów, do utwardzania dróg i nasypów kolejowych. Eksploatacja była prowadzona jeszcze w latach 50. XX wieku. Wydobycia zaprzestano dopiero wraz z utworzeniem Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Do dziś zachowały się ślady w postaci zagłębień po drewnianych podkładach oraz miejsca, w którym ładowano kamień na podstawione niżej wagoniki. Historię tej działalności opowiada ścieżka edukacyjna w Świętokrzyskim Parku Narodowym śladem Kolejki Wąskotorowej. Pora zniżyć lot i znów dać się porwać świętokrzyskiej magii. Kraina ta jest wyjątkowa. Jak za czasów legendarnego Emeryka, który tu wła-

Park Legend ze swoimi multimedialnymi prezentacjami niematerialnego dziedzictwa regionu to wyjątkowe miejsce w kraju i Europie. Wisienką na torcie jest wirtualny lot na miotle

ne muzeum minerałów, które jest ukłonem w stronę bogatych świętokrzyskich tradycji kolekcjonerskich. Pamiętajmy, że minerały z naszego województwa wchodziły w skład kolekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego. W tym niewielkim muzeum czekają agaty, malachity, bursztyn, krzemień czy kryształ górski na dolomicie z Górna.

Świętokrzyskie bogactwa

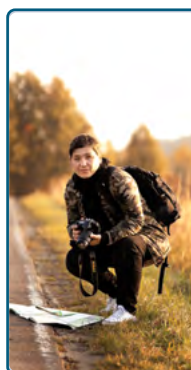
Oddalając się nieco od Pasma Łysogórskiego w stronę Chęcin, nie sposób nie wspomnieć o wyjątkowo pięknych marmurach chęcińskich, czyli twardych wapieniach, które dają się obrabiać i szlifować. Ze względu na walory zdobnicze

nieczynne wyrobisko (tzw. glinianka), gdzie do 1977 roku eksploatowano glinę ceramiczną. Na terenie całego rezerwatu można odnaleźć sydereyty, czyli minerały rud żelaza. To właśnie zawarte w tutejszych skałach związki żelaza zabarwiły rezerwat na czerwono, dzięki czemu miejscowy krajobraz do złudzenia przypomina marsjańską panoramę. Co ciekawe, występujący tutaj gagat to minerał, z którego wyrabiano biżuterię żałobną w okresie klęsk XIX-wiecznych powstań narodowych.

Wracając w serce Gór Świętokrzyskich, przypomnijmy, że w pasmie Łysogórskim na początku naszej ery intensywnie eksploatowano rudy żelaza. Śladem po tej eksploatacji

śnie spotkał świętego jelenia.

„Tu wiatr snuje swą opowieść w jodłach łysogórskiego pasma, a zimowe chmury kołysz się w bukach Łysicy” – tak o Górach Świętokrzyskich pisał wielki ich miłośnik Stefan Żeromski. I nic się od tamtych czasów nie zmieniło.

Aneta Marciniak - Przewodniczka świętokrzyska i sandomierska. Specjalistka od kościołów. Z pasją tropi czarownice i tajemnice regionu. Z turystami pójdzie, gdzie chcą, a nawet dalej.
www.przewodnik-z-pasja.pl

Zdjęcia: autorka

Wycieczka do Pragi

W wrześniu 48-osobowa grupa członków ŚOIIB wraz z osobami towarzyszącymi uczestniczyła w wycieczce do Pragi

Kajakowa przygoda

Zdjęcia: archiwum ŚOIIB

30-osobowa grupa członków ŚOIIB wraz z rodzinami, we wrześniowy weekend uczestniczyła w spływie kajakowym rzeką Kamienną

Dzień Budowlanych

Członkowie Izby z Kielc i powiatu kieleckiego wraz z rodzinami, uczestniczyli w spotkaniu integracyjnym z okazji Dnia Budowlanych w restauracji Siedem Pokus (30 września)

Integracyjne spotkania członków ŚOII B

Członkowie Izby z powiatów buskiego, pińczowskiego i kazimierskiego na spotkaniu integracyjnym w Domu Zdrojowym w Busku-Zdroju (3 listopada)

Szkolenie na temat „Zmian w przepisach budowlanych w 2023 r.” połączone z integracją odbyło się w sali konferencyjnej na Zamku Krzyżtopór (13 października)

W odrestaurowanym budynku Gorzelni Rytwiiany spotkali się członkowie ŚOIIB z powiatu staszowskiego (21 października)

Spotkanie odbyło się w restauracji Hotelu Pod Cizemką w Sandomierzu (20 października)

Inżynierowie Izby z powiatu jędrzejowskiego uczestniczyli w spotkaniu integracyjnym zorganizowanym w obiekcie Agroturystyka Oliweczek (30 września)

Członkowie Izby z powiatów koneckiego i włoszczowskiego uczestniczyli w spotkaniu integracyjnym w Zajeździe Antresola (14 października)